

Ny kurs!

Reformering av avfallslagstiftningen – vad innebär ändringarna i praktiken för kommunernas tillsyn?

8 december 2026

På denna kurs deltar du digitalt på distans

UR KURSENS INNEHÅLL:

- Varför har avfallslagstiftningen ändrats och hur påverkar ändringarna kommunernas tillsynsarbete?
- Ansvaret för avfallshanteringen förtydligas – vad innebär detta i praktiken för olika aktörer och kommunens tillsyn?
- Kommunalt avfall – förändrat ansvar och tillsyn
- Länsstyrelsernas nya tillsynsansvar över att kommunerna uppfyller sitt ansvar för hantering av avfall
- Undantag från lagstiftning om masshantering – vad innebär detta i praktiken?
- Hur kontrollera verksamhetsutövarens riskbedömning av massor som ska användas i en konstruktion – för att säkerställa att de inte kommer skada eller innebära olägenhet för människors hälsa eller miljön?
- Entreprenadberg i bygg- och anläggningsprojekt – avfall eller biprodukt? Hur ser biproduktbedömningen ut och vad innebär de nya reglerna för masshantering från 1 juli 2026 för hantering och tillsyn?

KURSLEDARE

Jonas Eriksson
Ekotoxikolog
Trapezia miljökonsult

Mattias Jacobson
Geolog och miljökonsult
Trapezia miljökonsult

Studia

www.studia.se

Reformering av avfallslagstiftningen – vad innebär ändringarna i praktiken för kommunernas tillsyn?

8 december 2026

På denna kurs deltar du digitalt på distans

Under våren 2026 beslutade riksdagen att anta regeringens proposition om flera miljölagstiftningar med koppling till avfallsområdet. Ändringarna berör främst miljöbalkens 15 kapitel men innebär även följdändringar i bland annat avfallsförordningen som började gälla 1 juli 2026.

Ändringarna medför flera stora förändringar inom avfallslagstiftningen och är en del av regeringens reformering på området som syftar till att minska mängden avfall och öka materialåtervinningen. Syftet är att Sverige ska kunna nå de mål som EU har beslutat på området. Källa: Naturvårdsverket

Den 1 juli 2026 förändrades avfallslagstiftningen på flera områden. För kommunens tillsyn innebär det ny ansvarsfördelning mellan olika aktörer och förändrade förutsättningar för tillsyn av bland annat avfall, schaktmassor och entreprenadberg.

Under denna kursdag går vi igenom de viktigaste förändringarna och fokuserar på hur de ska hanteras i det praktiska tillsynsarbetet. När gäller avfallslagstiftningen – och när gör den inte det? Vilket ansvar har olika aktörer och när behöver kommunen följa avfallet genom hela kedjan?

Från juli 2026 kan icke-förorenade schaktmassor och annat naturligt material som inte är avfall undantas från hela avfallslagstiftningen, om vissa förutsättningar är uppfyllda. Vi lägger särskilt fokus på de nya reglerna för icke-förorenade schaktmassor och annat naturligt material. Hur avgörs om undantaget är tillämpligt och vilka underlag kan du som miljöinspektör kräva vid tillsyn? Hur bör verksamhetsutövarens riskbedömningar granskas vid tillsyn?

Du får även fördjupad kunskap om hur lagändringarna påverkar hanteringen av entreprenadberg. Vad avgör om entreprenadberg utgör en biprodukt eller avfall och vilka risker bör beaktas vid lagring, bearbetning och slutlig användning? Du får kunskap om hur verksamhetsutövaren bör göra sin riskbedömning och hur hantering och användning kan ske på ett sätt som säkerställer att tillräcklig hänsyn tas till miljö- och hälsomässiga risker.

Kursen ger dig både en aktuell genomgång av ändringarna i lagstiftningen och viktig kunskap om hur de nya reglerna påverkar kommunens tillsynsarbete i praktiken.

Ur kursens innehåll:

- Varför har avfallslagstiftningen ändrats och hur påverkar ändringarna kommunernas tillsynsarbete?
- Ansvaret för avfallshanteringen förtydligas – vad innebär detta i praktiken för olika aktörer och kommunens tillsyn?
- Kommunalt avfall – förändrat ansvar och tillsyn
- Länsstyrelsernas nya tillsynsansvar över att kommunerna uppfyller sitt ansvar för hantering av avfall
- Undantag från lagstiftning om masshantering – vad innebär detta i praktiken?
- Hur kontrollera verksamhetsutövarens riskbedömning av massor som ska användas i en konstruktion – för att säkerställa att de inte kommer skada eller innebära olägenhet för människors hälsa eller miljön?
- Entreprenadberg i bygg- och anläggningsprojekt – avfall eller biprodukt? Hur ser biproduktbedömningen ut och vad innebär de nya reglerna för masshantering från 1 juli 2026 för hantering och tillsyn?

MÅLGRUPP

Miljöinspektörer på landets kommuner.

Studia

www.studia.se

Kursprogram

Varför har avfallslagstiftningen ändrats och hur påverkar ändringarna kommunernas tillsynsarbete?

- Varför ändras avfallslagstiftningen nu?
- Vad är syftet med ändringarna – vad vill lagstiftaren uppnå?
- Vilka ändringar påverkar kommunens tillsynsarbete?

Ansvaret för avfallshanteringen förtydligas – vad innebär detta i praktiken för olika aktörer och kommunens tillsyn?

- Ansvar för avfallshanteringen förtydligas och det ska tydligare framgå vad ansvaret för avfallshanteringen omfattar och när det ansvaret upphör eller övergår till någon annan – vad innebär detta för avfallsproducenter, avfallsinnehavare, transportörer, mäklare och handlare?
- När behöver tillsynen följa hela avfallskedjan för att få en tydlig bild av om avfallslagstiftningen har följts?
- Kommunen har inte längre tillsyn över sin egen avfallshantering – vad innebär detta i praktiken?

Kommunalt avfall – förändrat ansvar och tillsyn

- Vad innebär de nya reglerna för kommunalt avfall och ansvarsfördelningen mellan kommunen och verksamhetsutövare?
- Hur påverkas kommunens tillsyn när ansvaret för vissa avfallsslag förändras? Vilka frågor behöver kommunen ställa och vilka krav kan tillsynsmyndigheten rikta mot verksamhetsutövare?
- Tillsyn i praktiken – hur kan kommunen anpassa sin tillsyn och sina arbetssätt?
- Genomgång av ansvar, avfallsflöden och kontroll av hur verksamheter säkerställer att avfallet hanteras på rätt sätt

Länsstyrelsernas nya tillsynsansvar över att kommunerna uppfyller sitt ansvar för hantering av avfall

- Vad innebär länsstyrelsernas nya tillsynsansvar över att kommunerna uppfyller sitt ansvar för hantering av avfall?

Undantag från lagstiftning om masshantering – vad innebär detta i praktiken?

Från 1 juli 2026 gäller ett undantag för icke-förorenade jordar och annat naturligt material från 15 kap. miljöbalken. Det innebär att jordar som är avfall, och som kan hanteras under vissa förutsättningar, undantas från hela avfallslagstiftningen. Det gäller även de fall där jordarna innehåller naturliga halter av till exempel arsenik, sulfider eller invasiva främmande arter.
Källa: Naturvårdsverket

- Hur definieras icke-förorenade schaktmassor?
- Vilka jordar och annat naturligt material omfattas av undantaget?
- Vad gäller för naturliga material med innehåll av invasiva arter eller naturligt förhöjda halter av arsenik eller sulfider?
- Undantaget är endast tillämpligt när massorna används i sitt naturliga tillstånd – vad innebär detta?
- Den mest resurseffektiva och miljömässigt lämpligaste hanteringen av massor i vissa fall kan vara att använda dem för bullervallar, landskapsbyggande och liknande på den plats där de uppkommit
  - Vad betyder ”för byggnads- och anläggningsändamål”?
  - Vad betyder ”på den plats där arbetena utfördes” – hur långt kan massor flyttas för att undantaget ska vara tillämpbart?

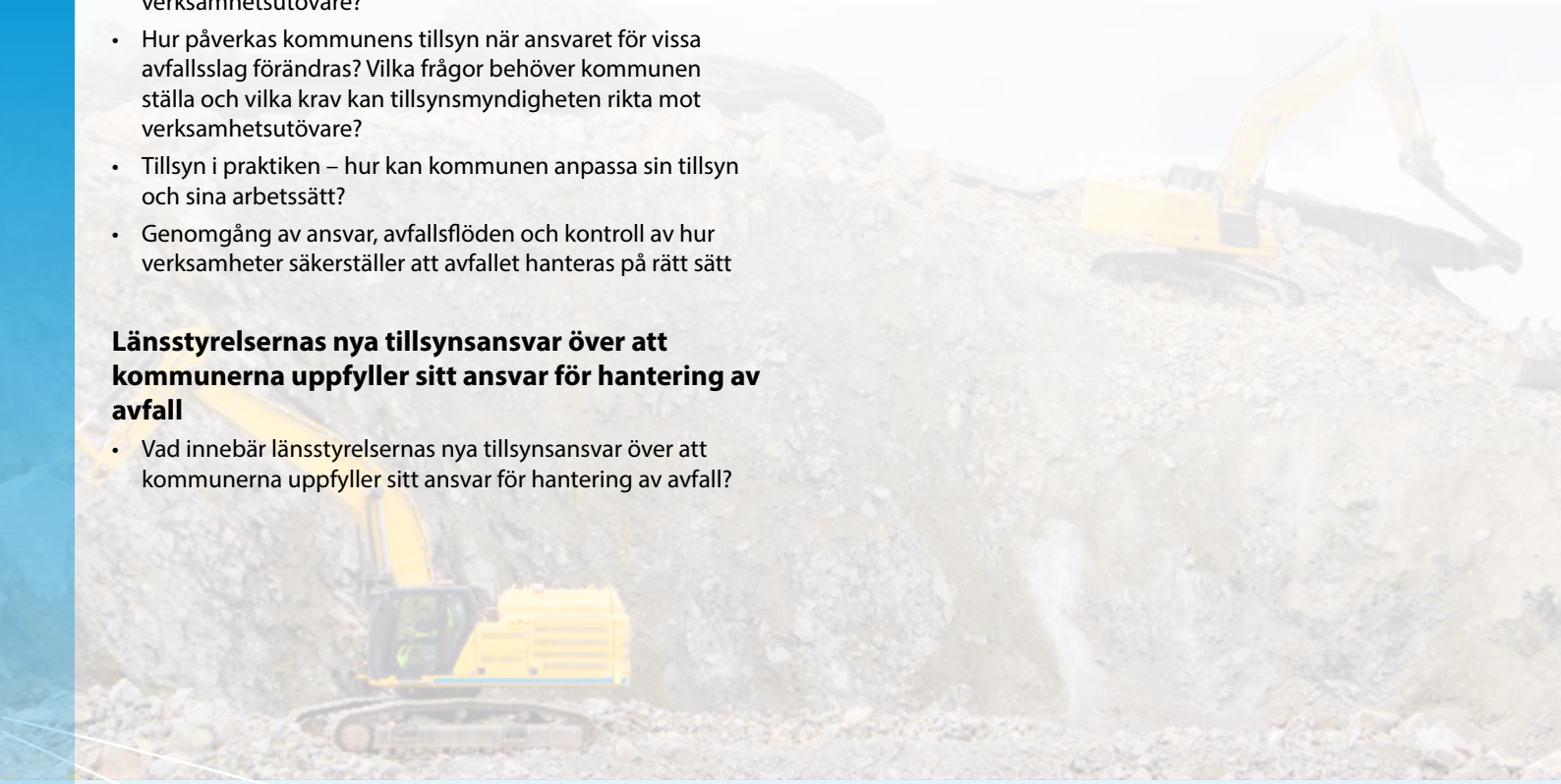

Studia

www.studia.se

Kursprogram

Hur kontrollera verksamhetsutövarens riskbedömning av massor som ska användas i en konstruktion – för att säkerställa att de inte kommer skada eller innebära olägenhet för människors hälsa eller miljön?

- Hur avgöra om 15 kap. 3 § miljöbalken är tillämplig i olika situationer?
- Vilka krav kan ställas på verksamhetsutövare för att visa att massorna verkligen är icke-förorenade?
- Hur kontrollera att det är säkerställt var och hur massorna ska användas?
- Vilka krav bör ställas på verksamhetsutövaren för att visa att användningen är miljö- och hälsomässigt säker på just den platsen?
- Hur avgöra om det behövs skyddsåtgärder eller uppföljande kontroller?
- Hur kontrollera om det finns tillräckligt underlag för att verksamhetsutövaren ska anses ha uppfyllt kunskaps- och försiktighetskraven?
- Hur långt kan kommunen gå med krav på provtagning och riskbedömning av massor som ska användas i en konstruktion?

Entreprenadberg i bygg- och anläggningsprojekt – avfall eller biprodukt? Hur ser biprodukt-bedömningen ut och vad innebär de nya reglerna för masshantering från 1 juli 2026 för hantering och tillsyn?

- Entreprenadberg – avfall eller biprodukt? Vad innebär de nya reglerna från 1 juli 2026?
- Riskbedömning av entreprenadberg – vad behöver tillsynsmyndigheten kontrollera?
  - Hur bedöma riskerna utifrån bergets egenskaper och användning?
  - Vilket underlag behöver finnas för tillsynens bedömning?
  - Vilka uppgifter om ursprung, kvalitet och användningsområde behöver tas fram?
  - När behövs en fördjupad riskbedömning?
- Sulfid och arsenik – vilka risker behöver uppmärksammas?
  - När kan naturligt förekommande ämnen innebära en miljörisk?
  - Vilken betydelse har bergets egenskaper, kornstorlek och användningsområde?
  - Hur bedöma behovet av provtagning och analys vid förekomst av sulfid och arsenik?
- Tillsyn av lagring, bearbetning och användning
  - Vad bör kontrolleras vid upplag och krossning?
  - Hur följa entreprenadberget från uttag till slutlig användning?
  - Vilka försiktighetsmått kan vara aktuella i olika situationer?
- Egenkontroll och dokumentation – vad ska redovisas?
  - Vilka krav kan ställas på verksamhetsutövarens egenkontroll?
  - Hur kontrollera provtagning, riskbedömningar och dokumentation?
  - Hur följa upp att identifierade risker hanteras?
- Så kan tillsynen genomföras i praktiken
  - Hur förbereda tillsynen av bygg- och anläggningsprojekt?
  - Vilka frågor är lämpliga att ställa till verksamhetsutövaren?
  - Hur göra likvärdiga och riskbaserade bedömningar?

Sammanfattning av kursen och möjlighet att ställa kvarvarande frågor

KURSTIDER • 8 DECEMBER 2026:

Från 08.00 **Digital registrering**

09.00 **Kursen inleds**

12.00–13.00 **Lunch**

14.30–14.50 **Eftermiddagsfika**

16.30 **Kursen avslutas**

Studia

www.studia.se

Kursledare

Jonas Eriksson
Ekotoxikolog
Trapezia miljökonsult

Jonas Eriksson, ekotoxikolog med bakgrund från Uppsala universitet, Kemikalieinspektionen och EFSA. Jonas är specialist inom riskbedömningar, ekotoxikologi och miljöföroreningar och har arbetat i expertroller på olika myndigheter. Han har arbetat som miljökonsult i 20 år med främst frågor som rör riskbedömningar, förorenade områden, PFAS, mark- och vattenprovtagningar samt marin biologi och ekotoxikologi. Han handleder också studenter samt utbildar inom miljö och hållbarhet. Jonas har lång erfarenhet av att arbeta med avfall och masshantering kopplat till förorenade områden, men även återvinning av avfall, sekundära ballastmaterial och End of Waste. Hans breda kompetens och erfarenhet gör honom till en värdefull resurs inom miljökonsultverksamhet och hållbar utveckling.

Mattias Jacobson
Geolog och miljökonsult
Trapezia miljökonsult

Mattias Jacobson är en erfaren geolog med kunskaper inom miljöfarlig verksamhet, miljöjuridik, miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), miljöledning och miljösamordning. Han har varit verksam som miljökonsult i över 20 år, främst med frågor berör avfall och avfallshantering, tillståndsprövningar och förorenad mark. Mattias har lång erfarenhet med avfall och avfallshantering, inklusive provning av avfall. Han har arbetat länge med återvinning av avfall och sekundära ballastmaterial. Dessutom har han arbetat med provning, kontroll/revision och certifiering av ballast, även från återvunnet material. Hans breda kompetens och erfarenhet gör honom till en värdefull resurs inom miljökonsultverksamhet och hållbar utveckling.

Studia

www.studia.se

Reformering av avfallslagstiftningen – vad innebär ändringarna i praktiken för kommunernas tillsyn?

DATUM
8 december 2026

PLATS
Digitalt på distans via Zoom.

PRIS
Digitalt deltagande: 7 590 kronor exklusive moms. Priset gäller deltagande för en person. I priset ingår kursens dokumentation i digitalt format.

Sändningen kommer inte att spelas in och får inte heller spelas in av deltagarna.

För våra avbokningsregler, allmänna villkor och integritetspolicy se www.studia.se.

BOKA DIN PLATS

www.studia.se

08-650 09 29

bokning@studia.se

Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Telefon: 08-650 09 29
E-post: info@studia.se
Hemsida: www.studia.se

Studia

www.studia.se

1111.001